

Κατ' εικόνα του φωτογραφικού βλέμματος

Το Άγιον Όρος υπήρξε, και συνεχίζει να είναι, ένας ιδιαίτερος πόλος έλξης με γήινα στοιχεία που κλίνει προς το θείο. Γι' αυτό και στο φαντασιακό, ιδιαίτερα των Ελλήνων, το Άγιον Όρος αποτελεί ένα σύμβολο, το οποίο φέρει φορτίο ιστορικό, πολιτικό, πνευματικό και πρωτίστως βέβαια θρησκευτικό. Έτσι, έχει πάντοτε ενδιαφέρον, όταν καλούνται φωτογράφοι από το εξωτερικό να το προσεγγίσουν, χωρίς να έχουν βιώσει αυτό το σύμβολο.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, και ακριβώς επειδή οι τέσσερις φωτογράφοι, ο Valery Bliznyuk, ο Ali Borovali, ο Zbigniew Kosc και ο Zoran Purger, ακολουθούν ένα προσωπικό τους ταξίδι, χωρίς να μετέχουν σε κάποια αποστολή ειδικού σκοπού, προσεγγίζουν τον Άθω βιωματικά. Έτσι, το βλέμμα τους είναι πιο άμεσο, απογυμνωμένο από τις πολλαπλές διαστάσεις που έχει για όποιον αντιλαμβάνεται την ιστορία και τη σημασία του Αγίου Όρους.

Οι φωτογραφίες των τεσσάρων δημιουργών δεν αποτελούν μια ωδή στη θρησκευτικότητα, ούτε στην παράδοση, ούτε στους μοναχούς. Είναι έργα κοινωνικού ντοκουμέντου, βαθιά ανθρώπινα, που προέκυψαν μέσα από τα πολλά ταξίδια που έκανε κάθε φωτογράφος (μπορεί κανείς να διακρίνει εικόνες από το 1975 μέχρι και σήμερα).

Ουσιαστικά και οι τέσσερις φωτογράφοι βρέθηκαν απέναντι από την αξία της διαδικασίας, αν αντιληφθεί κανείς τον τρόπο λειτουργίας του Όρους σε μακροκλίμακα, καθώς βρίσκονταν μέσα στο μικρόκοσμό του. Ανέδειξαν πώς συγκεκριμένες διαδικασίες, οι περισσότερες από τις οποίες φέρουν το βάρος των αιώνων (πέρα από αυτές που είναι απαραίτητο να είναι εκσυγχρονισμένες για λόγους χρηστικούς), αντιστέκονται ουσιαστικά στον χρόνο, διατηρώντας παράλληλα την παράδοση. Οι φωτογραφίες που παρουσιάζονται εδώ έχουν επηρεαστεί από αυτές τις διαδικασίες. Άλλωστε και η ίδια η φωτογραφία δεν αποτελεί την αποκόλληση μίας εικόνας από τον «εξωτερικό» κόσμο, αλλά μία διαδικασία. Ο κάθε φωτογράφος σε αυτήν την έκθεση συντονίστηκε κατά κάποιον τρόπο με τη διαδικασία που τον ενδιέφερε περισσότερο και τη διαχειρίστηκε ανάλογα.

Με αυτόν τον τρόπο, ο θεατής αναμένεται στο τέλος να έχει παρακολουθήσει μια πορεία ενδοσκόπησης. Αυτό είναι και το κάλεσμα που απευθύνει ο τίτλος «Άγιον Όρος: κατ' εικόνα του φωτογραφικού βλέμματος». Το λογοπαίγνιο μπορεί να στέκεται σε μια πρώτη ανάγνωση στην έννοια της εικόνας, όπως νοηματοδοτείται σήμερα, αλλά στην πραγματικότητα υπαινίσσεται την πολλαπλότητα, τη διαφορετικότητα, το θείο που ενέχει το ελεύθερο βλέμμα.

Βαγγέλης Ιωακειμίδης
Επιμελητής της Έκθεσης

Lingering between image and photographic gaze

Mount Athos has been, and continues to be, a special pole of attraction with earthly features but an inclination towards the divine. For this reason, in the imagination, particularly that of the Greeks, Mount Athos represents a symbol, which carries a burden of historical, political, cultural and, above all of course, religious associations. Thus, it is always of interest when photographers from abroad are invited to approach it without being aware of its symbolic aspects.

In this particular case, and precisely because the four photographers – Valery Bliznyuk, Ali Borovali, Zbigniew Kosci and Zoran Purger – each follow a personal journey of their own, without being involved in any kind of special mission, they approach Athos in terms of their own personal experience. Thus, their gaze is more direct, stripped of the numerous dimensions that Athos holds for those who understand its history and significance.

These portfolios do not constitute an ode to religiosity or to tradition, or to the monks themselves. The photographs are social documents – many of them profoundly human – and are the result of numerous trips to the Holy Mountain by each of the photographers concerned (the pictures are from a period stretching from the 1970s up to the present day).

In effect, one thing that all of the photographers encountered was the value of procedures, if one understands that the Mount Athos functions on a macroscale, since they found themselves within its microcosm. They have shown that certain procedures, most of which have been performed for centuries (apart from those which it is useful to bring up to date for practical reasons), have effectively stood the test of time, preserving tradition in the process.

The photographs that are presented here have been influenced by these procedures. Any photograph, for that matter, does not merely involve detaching an image from the ‘external’ world but also a procedure. Each photographer in this exhibition organised his work in accordance with the procedure that interested him most and handled it in the way that suited him best.

In this way, on reaching the end of the exhibition, the viewer is expected to have completed a journey of introspection. This is, in fact, what the title “Mount Athos: Lingering between image & photographic gaze” invites the viewer to do. The play on the word ‘image’ might, at a first reading, rest on the current sense of the word but it actually implies plurality, diversity, the divine which can exist in an independent gaze.

Vangelis Ioakeimidis
Exhibition Curator

Fotoğrafçı gözü ile AYNARÖZ

MOUNT ATHOS CENTER

İlahi güce dönük ilerleyen gündelik hayat, tarih boyunca insanları Aynaroz'a çekmiş ve çekmeye devam etmektedir. Aynaroz, özellikle Yunanların bilincinde tarihi, siyasi, ruhani ve her şeyden önemlisi de dini öneme sahip bir semboldür. Bu nedenle yurtdışından, bu sembolü teneffüs etmemiş fotoğrafçılar davet edildiğinde, ortaya çok ilginç sonuçlar çıkar.

Bu sergide eserleri sergilenen bu dört fotoğrafçı, Valery Bliznyuk, Ali Borovalı, Zbigniew Kosci ve Zoran Purger, hiçbir özel amaca hizmet etmeden kendi kişisel yolculuklarına çıkarak Aynaroz'a yakınlaşma fırsatı buldu. Onların objektiflerinden bakışı, tarihi ve Aynaroz'un önemini kavramış kişilerin çok yönlü bakışlarına göre çok daha dolaysız ve yalındır.

Bu dört sanatçıya ait fotoğraflar ne dindarlığa, ne geleneklere, ne de keşiflere bir övgü. Her bir fotoğrafçının Aynaroz'a yaptığı bir dizi yolculukta ortaya çıkmış, insanlığı derinden vurgulayan toplumsal belgelerdir (Koleksiyonda 1975 yılından günümüze kadar çekilmiş fotoğraflar mevcuttur).

Aynaroz'un tarih boyunca sahip olduğu işlev göz önünde bulundurulduğuna, bu dört fotoğrafçının buradaki küçük dünyaya adım atarak ne kadar önemli bir süreçle karşılaştığı da ortaya çıkmakta. Dört sanatçı, Aynaroz'un, çoğu yüzyılların ağırlığını taşıyan gerçeklerinin (kullanım kolaylığı bakımından modernleştirilmesi şart olanlar dışında), gelenekleri koruyarak tam anlamıyla zamana nasıl karşı koyduğunu gözler önüne serdi. Burada sergilenen fotoğraflar bu gerçeklerin etkisi altında çekildi. Zaten fotoğrafçılık da "dış" dünyadan bir görüntünün koparılıp alınması değil, aklın çıktığı soyut bir yolculuktur. Bu sergideki her bir fotoğrafçı, kendi ilgisini çeken alanlara odaklanarak buna uygun bir yol izledi.

Bu şekilde, izleyicinin serginin sonunda bir iç gözlem sürecini takip etmiş olması bekleniyor. Bu sergi başlığının mesajı da bu: "Fotoğrafçı gözü ile Aynaroz". Başlıktaki kelimeler, ilk başta sadece bir görüntü anlamı taşıyor gibi görünse de, aslında içinde özgür bakışta var olan çeşitli, farklı ve ilahi gücü barındırmakta.

Vangelis İoakeimidis
Kuratör